

«Гуцулка Ксеня» чи концерт «Дахи-Брахи»?

Лариса Іванишина

«Гуцулка Ксеня» за мотивами оперети Ярослава Барнича

Автор сценарію і режисер Олена Дем'яненко

Оператор Дмитро Яшенков

Художник Юрій Ларіонов

У ролях: Варвара Лущик, Макс Лозинський, Ігор Ціскевич, Олів'є Бонжор, Олег Стефан, Тетяна Печенкіна, Віталій Ажнов, Христина Федорак.

«Гагарін Медіа», Україна. 2019.

Варвара Лущик у фільмі «Гуцулка Ксеня».

Режисер Олена Дем'яненко. Україна. 2019.

Оперета «Гуцулка Ксеня» Ярослава Барнича, написана в 1930-х, у середині 1990-х з успіхом йшла на сцені Національного театру ім. М. Заньковецької. Сама ж пісня-танго цього композитора була і залишається популярною в Україні, хоча ім'я автора музики було заборонене. Тому, ясна річ, уже сама назва фільму Олени Дем'яненко, що з'явився в прокаті з березня, привернула увагу глядача.

Що ж ми побачили? Справді, у фільмі є симпатична дівчина на ім'я Ксеня, ба більше, разом зі своїм вуйком вона вдається до містифікації: в Карпатах на горизонті вечірнього неба з'являється велична дівоча тівь, яку мешканці називають «гуцулкою Ксенею» (мешканці, що вдають захоплення і страх перед видінням, – статисти в національному одязі). Як згодом дізнаємося, то був оптичний трюк винахідливого вуйка, що утримує готельчик у Карпатах і заради свого бізнесу в такий спосіб привертає клієнтів.

Прибуття в Карпати американця українського походження Майкла з небожем Яро має залізну мотивацію: небожа треба конче одружити зі свідомою україночкою до такого-то терміну, інакше батьків заповіт (мільйон доларів) синові не дістанеться, як не дістанеться й десята частка Михайлові. Та хлопець зостається незворушним і байдужим до красунь-українок, одруження відкидає в принципі, бо воно обмежить його свободу. Та ось у згаданому готелі, куди вони прибули за тиждень до завершення терміну, йому потрапила на очі дівчина на ім'я Ксеня (Варвара Лущик), яка з першого погляду зачаровує хлопця. Незважаючи на всілякі, частіше за все комічні, перешкоди, наприклад, арешт Майкла і його небожа, закохані таки вчасно одружаться: фінал, за законами мелодрами, неминучий.

Але це ще не фінал, бо повертаються до Америки не тільки прибулі звідти, рушають туди майже всі персонажі фільму, залишивши у спорожнілому будинку в горах молоді подружжя і напівбожевільного професора, якого, крім рідкісного виду метелика, нічого не цікавить.

Сама історія – для такого жанру, як мюзикл, цілком придатна. Приємно тішать актори, особливо Макс Лозинський (Яро) зі своєю українською вимовою з американським акцентом, та їхнє спільне з Ігорем Ціскевичем (Майкл) ви-

конання танцювального номера – як нагадування класичних бродвейських мюзиклів і як вияв здібностей українців діаспори. Полонила молода Христина Федорак – втілення невимушеної природності гуцулки Марічки. Олег Стефан вустами свого персонажа переконав небогу Ксеню вийти заміж за без п'яти хвилин мільонера. Щодо самої історії, то в ній з приємністю сприймається непорушне дотримання законів, зокрема заповіту небіжчика.

Тільки прикро, що цей нехитрий сюжет у фільмі став усього лише додатком до концерту «Дахи-Брахи», поданого з претензією на створення містичної атмосфери. Крупним планом, підкреслено показано шістьох розфарбованих дам за музичними інструментами в екстравагантних костюмах, у гримі. Якщо ви не є шанувальником цього гурту, то вам доведеться чинити над собою неабияке насильство, щоб не покинути кінозал і додивитися стрічку до кінця. Надокучлива «психоделічна» музика, що виконується в кадрі й безцеремонно гальмує сюжет, вносить нестерпну штучність у простеньку й симпатичну історію кохання. Це насильство не тільки над глядачем, а й над культурною екологією першоджерела стрічки. Неважко здогадатись, що музикантки-співачки стали таким собі втіленням тренду засилля монстрів на екранах. Говорити про «оригінальність» не доводиться, бо така стилістика в численних зарубіжних стрічках вже давно набила оскому. Але так є: «Даха-Браха» затьмарила собою і чудові карпатські краєвиди, й автентичні костюми, й чарівну пісню «Гуцулка Ксеня», і звук трембіти, що пролунав у якомусь короткому епізоді. Наприкінці автори у титрах зазначають: події розгорталися 1939 року, що виправдовує виїзд за кордон чималої кількості персонажів-гуцулів.

Про суміш Америки і Карпат у фільмі теж варто сказати, адже на сцені в туристському будинку, в інтер'єрах якого та неподалік відбувається дія, кілька разів показано дуети персонажів у жанрі американського мюзиклу (в т. ч. Майкла і Яро). Ці вставні номери самі по собі виконані непогано, тільки в загальній тканині фільму сприймаються концертним доповненням, щоправда, дещо нейтралізуючи музикування розфарбованих жінок. У цілому ж фільм поставлений без розуміння (не кажучи про відчуття) національної культури гуцулів і є взірцем еkleктики, таким собі набором усілякої всячини не завжди хорошого смаку.